

ZVONKO TANESKI: Súčasná chorvátska poézia. Vysokoškolská učebnica pre študentov slovanských filológií

Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2025. 110 s. ISBN 978-80-558-2313-3

DOI: [10.31577/WLS.2026.18.2.14](https://doi.org/10.31577/WLS.2026.18.2.14)

© Institute of World Literature

Slovak Academy of Sciences

© Ivana Slivková 2026

Licensed under [CC BY-NC-ND 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Vysokoškolská učebnica literárneho vedca, básnika, prekladateľa a skúseného univerzitného pedagóga Zvonka Taneského *Súčasná chorvátska poézia* je výstupom grantového projektu „Súčasná chorvátska literatúra pre Slovákov, vysokoškolské učebnice pre študentov slovanských filológií (2024 – 2026)“. Približuje najnovšiu chorvátsku poéziu slovenskému čitateľstvu. Autor ponúka vybrané kapitoly o chorvátskej poézii približne od 50. rokov 20. storočia po súčasnosť, pričom akcentuje možný kontakt tohto literárneho kontextu so slovenským kultúrnym priestorom. V teoretických kapitolách sa snaží charakterizovať a definovať pojmy modernizmus a postmodernizmus v chorvátskej poézii, opisuje poéziu 50. – 80. rokov 20. storočia a reflektuje tiež obraz občianskej vojny (1991 – 1995). Slovensko-chorvátske literárne vzťahy sú v publikácii zastúpené prostredníctvom analýz chorvátskych básnických antológií obsahujúcich kľúčové texty sledovaného obdobia a výberové interpretácie ich prekladových variantov. Osobitnú časť učebnice tvoria interpretačné sondy do textov súčasných chorvátskych básnikov a poetiek s ukázkami básní v origináli aj v preklade. Publikáciu dopĺňa aj bohatý prehľad zdrojových dokumentov a bibliografických údajov, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou slavistického štúdia.

Úvodná kapitola, sumarizujúca druhú polovicu 20. storočia a úvahy o definovaní postmoderny v chorvátskej literatúre, je vystavaná na analýze tvorby básnika Slavka Mihaliča (1927 – 2007) a ponúka rôzne prístupy k autorskej poetike aj dobovej literárnej kri-

tike. Prehľadovosť učebného textu dotvára charakteristika poetiky na pozadí dobového historicko-spoločenského, politického a kultúrneho diania, ktoré do veľkej miery ovplyvňovali vágnosť a mnohodimenzionálnosť sledovaného literárneho obdobia.

Od 80. rokov 20. storočia, ktorými sa končí prvá kapitola učebnice, autor prechádza k problematike občianskej vojny v 90. rokoch, čo je dôležitý inšpiračný prameň a periodizačný medzník v chorvátskej literatúre. Syntézu modernizmu a postmodernizmu Taneski opisuje ako napodobňovanie a miešanie existujúcich štýlov a v učebnici ju systematizuje na základe teórie chorvátskeho literárneho vedca Sanjina Sorela, ktorý v roku 2023 vydal monografiu porovnávajúcu prvky modernizmu a postmodernizmu. Typologické charakteristiky chorvátskej poézie 20. storočia dopĺňa o prehľad autorov, v dielach ktorých môžu jednotlivé znaky koexistovať (od roku 1945 do súčasnosti).

Osobitnú časť učebnice tvorí kapitola zameraná na panoramatický prehľad a hodnotenie chorvátskych básnických antológií približne od druhej polovice 20. storočia. Autor akcentuje najmä zostavovateľov jednotlivých publikácií, ale tiež upriamuje pozornosť na jedinu z nich, ktorá bola preložená do slovenského jazyka – zbierku *Útecha chaosu* (zostavil Miroslav Mićanović, preložil Karol Chmel, 2022). Všetky kapitoly obsahujú v závere úlohy pre študentstvo vo forme otázok, ktorými sa overuje porozumenie prečítaného.

Dalšiu časť recenzovanej publikácie tvoria interpretačné sondy zamerané na tvorbu dvoch súčasných chorvátskych básnikov

a jednej poetky. Výber interpretovaných tvor-
cov je zostavený na základe autorových pre-
ferencií. Úvodná stať analyzuje tvorbu naj-
staršieho z týchto troch autorov Danijela
Dragojevića (1934 – 2024), ktorý sa považuje
za jedného z najznámejších chorvátskych
poetov a esejistov, čo tiež prispelo k tomu,
že interpretácia je vystavaná na množstve
relevantných zdrojov a kritických hodnotení
básknikovej tvorby. Súčasťou podkapitoly je
rozbor štyroch Dragojevićových básní, ktoré
sa v učebnici uvádzajú v origináli i v preklade
do slovenského jazyka (Karol Chmel). Ďalej
Taneski predstavuje Dortu Jagić (1974), vý-
ber z jej tvorby bol taktiež vydaný v sloven-
skom preklade Karola Chmela (2014). Reli-
giozitu a filozofiu básní tejto poetky Taneski
analyzuje na základe troch textov, uvedených
v originálnom aj slovenskom znení. Tretia
interpretačná sonda sa zameriava na tvorbu
Branka Čegeca (1957), predovšetkým na slo-
venské vydanie jeho zbierky *Shopping terapia*
(2012). Poetika cestopisu a denníkových zá-

piskov je čitateľsky príťažlivá a dotvára obraz
o individuálnych črtách v súčasnej chorvát-
skej poézii.

Vysokoškolská učebnica *Súčasná chor-
vátska poézia* Zvonka Taneského predstavuje
aktuálnu literárnu tvorbu, čím môže účinne
pomôcť zaplniť biele miesta a prispieť k efek-
tívnemu vzdelávaniu študentstva slavistiky
a prekladu, vrátane rozvoja schopnosti kri-
tického čítania. Ostáva len dúfať, že takéto
publikácie budú pribúdať aj vo väčšom roz-
sahu, pretože sú vhodným materiálom na
rozšírenie obzorov o tzv. malých literatúrach
i pre širšiu odbornú verejnosť a v podobe vý-
beru interpretovaných básní aj tipom na ďal-
šie objavovanie chorvátskej kultúry.

IVANA SLIVKOVÁ
Inštitút stredoeurópskych štúdií
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove
Slovenská republika
ivana.slivkova@unipo.sk
ORCID: 0000-0002-6168-1327